

נמרוד אשל (משמאל, בטקס בחירת מלכת המים), מבכירי רבי החובלים, נקלע, כעובד זמני, לסיפור אלף לילה ולילה, אחת מפרשיות

סולל בונה, שעמדה ב-1986 בפעם השנייה ברבני ימיה לפני פשיטת-רגל (הפעם הראשונה: 1927), היא לא רק "הקבלן של המדינה", רהמנא ליצלן, אלא גם היתה עד לאחרונה בעלת צייספיות על מסעם יחידת הביקורת הפנימית של הקונצרן, שנכתב ביולי 1982, כאשר אנויות סולל בונה היו בשיא פעילותן בישראל ובעולם, מגלה כי הקונצרן — שחובותיו נטו באותה שנה הסתכמו ב-130 מיליון דולר — השקיע סכומים נכבדים בהרפתקות ספקולטיביות כיון

גיי-אם, שהיא בבעלותה המלאה. היא רשומה באיים האנטיליים. כך הוגדרה פעילותה מטעם הקונצרן: "השתתפות בהקמת חברות-בת, אשר תרכושנה 1/1 או תחכרנה ספינות וציוד אחר לשם החכרתן לחברת סולמר. צורך זה נומק ברצון להצניע את הקשר עם מדינת ישראל לעת מכירת הנכסים". סולמר, שירותים ימיים, היא חברת-מפתח של סולל בונה במערך הימי. היא נוסדה במארס 1981. מטרתה המוצהרת העיקרית היתה בעת רישומה "לעסוק בשיוק ומיסחר". כך כל הונן הרשום שלה היה בהקמתה 15 מיליון

לא הקפידה על ניהול חשבונות תקין, כמו פתיחת חשבון בנק לכל ספינה וביסוס הוצאות בתיעוד במקור. נעשו תשלומים והעברות כספיות למפעיל האוניות מבלי שלוו בהסברים ובתיעוד נאותים... נמצאה יתרת זכות מתמדת (!) בחשבון הבעלים המנוהל על-ידי מריקה, גם בעיתות של קשיי-ניהול למערך-הפריקה. ● סולמר: לא אורגן כרבעי ביסוס

סיימה את מעורבותה בפריקת הפחם. לשון אחר: מיקי סיכמה את הוצאות פעילותה הגולמית בכיסוי של כ-44 אחוז מעלות רכישה הכוללת. ● הביקורת מצאה כי שולמו 48,429 דולר עבור תיקונים באוניה מיקי, אך לא נמצא תיעוד המבסס את מימוש הוצאה. מיסמכים תומכים על ההוצאה הכספית לא נמצאו. ● המבקרים לא הצליחו לקבל,

ציי הצללים

של "סולל בונה"

לאומיות, שאין להן כל קשר לענף הבניה, שבו הובילה החברה שנים הרבה. הרוח של 1982 מגלה כי באותה שנה הפעילה "סולל בונה" וגם היתה הבעלים של לפחות שש אנויות, דרך חברות מיסתוריות הרשומות במקור מות שונים בתבל. זאת כאשר כל הדינר יודע שעיסוקי-אנויות בדרשים נסיון עשיר וממושך בספנות, מזמחיות ומיומנות, כפי שמעידה המעידה של חברת "ציי".

התביעות לתשלום מחברת-החשמל בגין שרותי החברה בפריקת הפחם, ולכן התקשו המבקרים בשיקוף המצב העובדתי. לא ניתן היה לבדוק כי נשאו כשיש כרוש מערך הפריקה הימי, בעיקר. למבקרים נמסר כי פוליסות-הביטוח נמצאות בחו"ל, בחברה הקשורה במריקה... בחברת מריקה לא נמצא אגודן המכיל מידע על החלטות שקדמו להקמת מערך-הפריקה המשותף עם סולל בונה. אך השוואה שערך המבקר רים בין נתוני הרוחות השונים העלתה, פערים משמעותיים בגין תנועת המזומנים במערך הפריקה. לא נמצאו ניתוחים ר-הסברים למצב זה.

למרות בקשות חוזרות ונישנות מצדם, מיסמכים שקדמו להחלטה על הקמת מערך הפריקה והצטיידותו באמצעות סולמר. ● תורמי מזומנים, שהוכנו מעת לעת, והשוואתם לתקופות החופפות, מגלים הבדלים משמעותיים בהוצאות. לא נמצא כל הסבר נכתב לתעלומה זאת. ● רישומים חשבונאיים של חברת ווריור לא ענו על צרכי ניהול כספי מתקדם (כלשון הביקורת). לא הונסחו בחברה זאת סידורי רישום, מעקב ובקרה. חברה זאת רשומה כאמור בליבריה, אך ניהולה השוטף והכספי

חברת מריקה לניהול והפעלת הספינות. ● חברת סולמר: החברה רשומה ב"ישראל. קשורה חזוית עם חברת-החש"מל לפריקת הפחם והובלתו לתחת הכוח. המערך הימי של סולמר הצטייד כאנויות-מנופים ובספינות, בדבורה ובציוד ימי, במיתקני-אחסנה, בריהוט וציוד משרדי, בכלי-רכב, בכלי עבודה. עמדתו לרשותו שישה כלי-השיט — אוניית מנופים אחת, מיקי, וחמש ספינות-חוף בתפוסה של 378 עד 489 טונות; ויקנינג, ספרינג-לס, מארי, יוניטי, מיינור.

שקלים (ישנים). מנהלי החברה הרשו מים הם מנחה רימון, יעקב בן-ארי, שניהם ברייחובלים, שמואל חי, מיכאל שוהם. ● כמניות סולמר מחזיקים שווה בשווה מריקה ושיפינג לימיטד (שבעליהם הם רימון ובן-ארי), שמואל חי (בעבר מסולל בונה) ומיכאל שוהם (מנכ"ל המיספנות המאוחדות עוגן בע"מ, חברה השייכת לסולל בונה). לשון אחר: סולמר ("סול") — סולל בונה, "מר" — מריקה היא שותפות בין הקונצרן ההסתדרותי לבין חברת-ספנות פרטית, ששני בעליה הם אנשי-ים ותיקים מחיפה. השותפות פעלה

● החברה המיסתורית סילבר-סטר: הועבר תשלום של 458,000 דולר עבור רכישה לגוף עלום בשם סילברסטר, אך לא נמצאו מיסמכים מבססים בעיסקה זאת, שנותרה סתר מה המבקרים כתבו: "לא קיבלנו מענה לקבלת פרטים מזהים לסילברסטר גם בגין העברות כספיות נוספות". ביולי 1982 ביקש חשב חברת סולמר, מהשותפים מריקה, הסברים בגין התשלום הנ"ל, וגם התעניין: מי היא חברת סילברסטר. אך הוא לא נענה. הביקורת העירה כי "מדובר בסידרי גודל כספיים משמעותיים ביותר"... כעבור זמן איתרה הביקורת כי בספטמבר 1981 בוצעה העברה על סך 19,320 דולר מבנק הספנות לסילברסטר, ובאוקטובר אותה שנה עוד העברה על סך 61,655 דולר מבנק הספנות לארקום.

נערכים במישרד חברת סולמר בחיפה, "באופן ממוריאלי". בתחילה היה ניהול החשבונאי באמצעות חברת עוגן. המבקרים לא מצאו תיעוד תומך ומבסס להוצאות כספיות עלומות. למשל: המבקרים איתרו הוצאה של 25,000 דולר, שנעשתה על סמך מיכתב אל חברת ווריור עבור תביעה לדמי-עמלה של 2 אחוז מרכישת מיקי. הראיה לביצוע: בשולי המיכתב צויין: "דיברתי עם חזי, ולפי דבריו זה שולם..." ועוד: שולמו 9,519 דולר "רמי ויהוד" ל"מריקה", אך לא נמצא בגין הוצאה זאת כף חשבון, וכי "וכי" — שורה של מחדלים. הוצאות כספיות שאין לגביהן תיעוד או אסמכתות בכתב, תשלומים סתומים, והרבה סימני-שאלה.

מה עוד שנוסף לכך מידה רבה כל אי וודאות בהתייחס ל: (א) מציאת העטופה הליפיון לאניית המנופים או מידת הצלחת טכירתה (עתוי/מחיר). (ב) הרצוי לציין כי אניית המנופים (כמרכז הרומה) סיכמה תוצאות מנילנות (הגלמית) עד להפסקת פעילותה בפריקת הפחם - בכסוי של כ-44% מעלות רכישה הכוללת (כ - \$ 2,900,000).

קטע מדו"ח הביקורת על צייהסתדרות מחדלים, הוצאות כספיות ללא תיעוד, תשלומים סתומים

"לא מכיר" **"לא ברור"** **ב** במקום אחר כתבים המבקרים כי הם מצאו מיסמכים, בלתי מאושרים, לדוגמה הם מציינים חברה בשם ארקום, שהורויה אליה כמה אלפי דולרים במרוצת 1981. כשליד כל חשבון נרשמו הערות כמו: "לא מכיר", "לא ברור", וכי... (המשך בעמוד 18)

פריקת הפחם בלבים מול חדרה, נעשתה באמצעות מיקי מן האוניה המובילה. הפחם הועבר לסילוסים ומשם בסרט נע אל אוניית-החופים. הביקורת הפנימית של סולל בונה חשפה את העובדות המרהימות הבאות על הצ' העלום ודרכי הפעלתו דרך סולמר: ● **ליתן לשפל בפריקת 1.2 מיליון טונות פחם, שמישה נאמד בשנה ויותר, על סמך הבטחה בעל פה (?!?) שנתן מנהל חברת-החשמל, מיפל ה" מערך הימי של סולל בונה מריקה ריק בספנות מחצי הכמות — כ-485 אלף טונות.** שלב זה נסתיים כעבור חצי שנה כלבר. אוניית-המנופים מיקי שנרכשה וצוידה בהוצאה של כ-2.9 מיליון דולר ותוכננה לפריקת חצי מיליון טונות פחם, פעלה כשינוע של 300 אלף טונות ארבעה חודשים בלבד, וכך

הלכה למעשה באמצעות עוגן, שמי לאכתה אספקת שרותי-סירות נמל-חיפה, בעיקר. עוגן מפעילה גם כתי מלאכה. **הרבה סימני שאלה** ● **"סולמר" נוסדה בעיקר לצורך פריקת-פחם** כחברה. מערך הספינות העלום פעל בשמות שונים: סולמר, חברת קנמלד לימיטד; חב"רת ווריור שיפינג אינקורפורייטד; חברת מריקה שיפינג לימיטד; חברת עוגן בע"מ. מערכת פריקת-הפחם השקיעה ברכישת ציוד לסוגיו כ-73.6 מיליון שקל (ישן) — חשבון ההוצאה לסוף דצמבר 1982: ספינות, מנופים, סילוסים ועוד דברים רבים. בינואר 1981 סוכס בין העוגן למריקה, בהתחשב באילוץ כי לראומים ואחרים, על מערך ביוחב-

תפוסה של 7,331 טונות, הופעלה כי מיסגרת עיסקה לפריקת פחם כשביל חברת-החשמל לתחנת-הכוח בחדרה כתנאים נדיבים, על חשבון משלמי המיסים. סולל בונה ניהלה את ציי-הספינות שלה בדרך שלומיאלי, כפי שהיא מנצחת על מייפליה הכושלים, כפי שנחשף לאחרונה ברוח פוגל (העולם הזה) 12.3.86 ואילך). חטיבת המיפעלים של הקונצרן אחראית לניהול הרשול של הצי, כפי שהיא נמצאה אשמה (רוח פוגל) בהפסדים ענקיים שצוברים מפעלים שנהנהגה. **מתגלה כי יש — היו — חברות ל"סולל בונה" בחו"ל, שאינן מופיעות בכלל ברשימת החברות הארוכה (100 ויותר?), המצורפת כנספח למאזנייה חברת. האם מנספח על משבדי חוץ אישר הקמת החברות הן אלה? האם הוא קיבל או מקבל דוח תזרים כספים בין החברות בישראל לבין החברות בחו"ל של "סולל בונה"?** מסופקני. לסולל בונה חברה בשם סתום, אר-